

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH

Predplatná cena :

Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — 2 „ — „
Na štvrt roka — 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ:
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 4 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Hrúzovláda.

Bez všetkého studu vyhlasuje Tisza o sebe, že dobrovolne a vedome narušil zákon, ktorý ustaluje spôsoby pojednávania snemového a podmienky, pod akými bolo by svobodno zmeniť stanovy snemové, alebo uviesť do života nové. Je teda vec jasná, dokázaná, že tu stojíme voči verejnému priestupku, ač takému svevolnému skutku, ktorý je práve tak nedovolený, ako je nedovolený akýkoľvek iný násilný výčin, n. pr. ako násilná práca vlamačov.

Každý občan žasne teraz nad tou hádkou: ako možno u nás *beztriestne* prestupovať pevné zákony, a to ešte verejne? Alebo zdáliš liberálny minister je nad všetkými zákonami? Veď sa hovorí, že máme zodpovedné ministerstvo, ktoré z každého skutku svojho povinné by bolo zodpovednosť znášať pred národom. A potom, veď vláda, akožto vrchnosť najvyššia je dľa povolania svojho i najvyšším strážcom nad zákonami a nad všestranným zachovávaním týchže: ako teda má právo žiadať takáto vláda neporušenú poslušnosť oproti zákonom krajinským, keď ona sama hlása svevolnými skutkami, že platnosť zákonov netreba veriť?

Otázky tieto pobúrily — a to veru oprávnene — veškeré vrstvy občanstva po celej krajine. Všetkých opanovalo to trápne povedomie, že opovážlivá ruka vlastných spoluobčanov našich zasiahla nám po tom, čo nám je najdrahšie: po svobode a po ústave našej. A ruka táto počína si kamdiel svevolnejšie; priťahuje slobodu slova ablegátov na liberálny dereš, odoberá tak národu jedinú záručenosť ústavného žitia a pri-

tom opovážlivo odvoláva sa na národ i očakáva, aby národ ten vyvolával mu z nadšenosti na slávu.

Ale na tom nie je dosť. Tisza skladá v tom «národe» jeho až príliš veľkú dôveru, preto dovoľuje si kamdiel opovážlivejšie stúpať na krky zákonami ustáleným právam ablegátov. Tisza uznal, vyriekol, že tie jeho násilne odhlasované nové stanovy snemové majú pôvod nezákonný; ale predsa žiada, aby tie nezákonné stanovy jeho mali platnosť a aby sa všetci ablegáti tým svevolným stanovám pekne podrobili. — Opozíční ablegáti však tiež hovoria, že násilne stanovy Tiszove sú protizákonné, ale že práve preto ich za platné uznávať nemôžu a im sa podrobiť nesmú. Tisza dobre vie, že opozícia má pravdu, veď on sám uznal, že opozíční ablegáti stoja na pôde zákona a práv ústavných. Ponevác ale Tiszovi sú tie dobré zákony naše a práva ustavné v ceste, teda sa odvážil i ďalej lámať ustanovenia zákonov i vypovedal *úradnú revolúciu* proti ústave a proti národu celému, ktorý si túto ústavu chráni. Táto revolúcia liberálov proti ústave započala sa s tým, že liberálny predseda snemovne dal *naverbovať 40 obrovských mužov*, samých to strážmajstrov žandárskych a honvídskych, ktorí budú tvoriť stráž v parlamente. Ich povinnosťou má byť: *odstraňovať takých ablegátov zo snemovne*, ktorí by sa nechceli podrobiť tým nezákonným novým pravidlám snemovým. Strážcovia títo sú už v Pešti, majú určenú už i rovnošatu, majú určený plat 1700 korún na rok, ozbrojení «zvonku» nebudú, ale ruky majú mať veľké, podľa najväčšieho čísla miery . . .

Teda prípravy k úradnej liberálnej revolúcii sa už robia.

Ako ale tá revolúcia liberálov vypadne? Nuž triezvy človek ani na okamih neuverí, že by tí veľkorukí strážmajstri mohli takto vyháňať, alebo vyhadzovať našich zákonodarcov; ale už aj len to je strašná myšlienka sama v sebe, že sa na takéto podlé násilenstvá u nás vôbec pomýšľať, alebo takými vážne sa hrozíť kto môže. A ešte strašnejšie je to, že násilenstvá tieto nevykluly sa v polobláznivých modzgoch len *jedného* človeka. Lebo celá tá liberálna garda, so všetkými ablegátmi liberálnymi, so všetkými úradníkmi a so všetkými po celej krajine židákmi, židovkami aj židovčencami hotoví sú podporovať tie vlastizravné útoky proti našej slobodnej ústave uhorskej. — Teraz sa už môžu otvárať oči všetkým a posúdiť môže každý, na koľko upadla u nás všetka ústavnosť, keď už aj základ celej ústavy: svobodu našich ústavných zastupiteľov na sneme jednoducho zhabať a zničiť sa stroja. I dosiaľ páchavali liberáli hrozné násilenstvá a bezprávia, ale predsa mávali toľko haňby aspoň, že podlošťam svojim dodávali náter zákonnosti; teraz ale ide to už celkom nehanebne, veď otvorene sa chvascú liberáli s ich protizákonnými výčinnami. I dosiaľ tríznilí svevolní bašovia liberálni daňujúci občianov poctivých, ale stávalo sa to len miestami, zväčša pri voľbách. Teraz ale rozbesnilo sa to liberálne násilenstvo proti všetkým poctivým ablegátom a tak aj proti celej krajine a proti občianom všetkým, ktorým je drahá ústava krajiny a ktorým počestnosť nedovolí za jeden remeň fahať so zradcami našich práv občianskych.

Tak hľa sme teraz. Liberalizmus drží sa krčovite svojej nešťastnej koristi; ako dravý zver vpustil pazúry svoje do tela národa a právom i neprávom bráni sa, aby nebola mu odrazená obeť, ním dosiaľ vyciciavaná. Statoční vlastenci darmo sa trápia, darmo obraňujú platnosť zákonov; daromné sú všetky city lásky ku vlasti; daromné naše šlachetné túžby a daromné vzdychy utrápených: Buď vlasti verný o Uhor! Lebo proti nám postavili sa tí, čo chcú ústavu našu silou-mocou zahrdúsiť, a kým my kvílime a úzkostlivo trápime sa na zachránení ústavy našej: ony pri svojich katanských útokoch proti našej slobode rehnia sa z nás, a ohlušujú povedomie svojej vlastizrady množstvom omamujúcich drahých nápojov.

A národ s tichým úžasom obdivuje opováž-

livosť svevole liberálov. Stavia sa všade na nohy mužne, s tichým ale tým pevnejším predsavzatím, že násilnostam týmto v krátkom čase musí urobiť už koniec. Neodpovedá na revolúciu svevolníkov ináč, iba vážnym hlasom, hlasom pravdy a zákona.

Je isté, že Tiszové násilnictva nesmú sa podariť. A tí všetci: židáci a iní spolupracovníci Tiszovi budú museť s haňbou reterirovať, obťaženie s opovržením a kliatbou celého národa. Takéto násilenstvá nebudú môcť minúť dobre zasluženeho trestu, ktorý im národ nameria, keď opovrhne ešte aj ich pamiatkou ako takých na všetko súcich víťazov, ktorí nešťitili sa pomáhať šliapať ústavu a slobodu národa.

V Zombore posúdila teraz kr. sedria 17ročného kočiša na 6 mesiacov žaláru preto, že cez otvor vliezol do zatvorenej povali a ztadiaľ ukradnúť gazdovi svojmu pol klobáse. Kočiš vylúval sa, že bol veľmi hladný, lež to mu neosoží; on bude sedieť. Sudcovia museli ho tak posúdiť, lebo to máme taký zákon. Nuž veru také sú naše zákony: pre pol klobáse na kočišov sú hrozne prísne, a na verejné obkrádanie ústavy krajinskej nenachádza sa v nich trestného paragrafu. Takéto zákony spravdivé navymýšľala si liberálna háveď pre seba a proti ubohému ludu.

Nuž len bláznite sa ludkovia moji pri voľbách stoličných a ablegátskych za liberálov: môžete sa potom dožiť ešte aj takých časov, že vás budú radom bičovať, keď kto z vás nehodí sa tristo krát na zem pred každým židom a liberálom. S.

POLITICKÉ CHÝRY.

Spatné víťazstvo Tiszovo.

Minulý štvrtok (1. decembra) vybral sa pán Tisza i so svojou vernou čeliadkou do mesta Rábu zadržal liberálne shromaždenie. Myslel si, že pred jeho násilnicko-ministerským veličenstvom budú padať na bruchá všetci občania rábski a že budú sa cítiť šťastnými, keď uzrú z tváre do tváre odvážlivého tupiteľa krajinskej ústavy. V povedomí svojho veľikánskeho víťazstva a slávy svojej povelal si pán Tisza ešte aj z Viedne seberovných libe-

rálav za svedkov, Sedemdesiat Viadenčanov čakalo teda pána Tiszu na stanici rábskej, a boli potom svedkami toho víťazstva a tej slávy Tiszovej. Sotva objavil sa minister Tisza na nádraží, tu strnul sa veľký krik: «abcúg Tisza, dolu s katom!» Policajti hneď obstali pána Tiszov koč a tak išlo sa na to shromaždenie. A ľud hrnul sa s veľkým krikom za ním, a začali metať do koča skaly i povyrazali sklenné tabule na koči Tiszovom a ušlo sa tých skál i policajtom a daktorým pánom liberálnym úradníkom. Koč zmiznul s očí a tak dorazil k budove «Lloyd», kde zadržalo sa shromaždenie. Sotva ale preriekol sopár slov pán Tisza, tu brink! brink! a veľikánsky oblok siene, kde rečnil pán Tisza, bol už vyrazený. Kamaráti pána Tiszovi pozbierali si potom skaly na pamiatku. Medzitým zalarmovali všetko vojsko rábske, ktoré rozohnalo shromaždený na ulici ľud a ochránilo Tiszu proti ďalším nápadom. Policia chytila asi dvadsiatich zpomedi tých, čo skalami oduševňovali sa za pána Tiszu, ktorý pomocou početných policajtov vrátil sa potom na železničnú stanicu.

Takéto rábske víťazstvá veru nepriam slúžia na česť ani krajine, ani tomu ministrovi. Vzbury a neporiadne demonštrácie nemožno nám nezatracať. Ale zároveň zatracať musíme aj tú vyzývavú opovážlivosť ministra-predsedovu, že so svojimi protizákonnými výčinami ide sa ešte honosiť a rozhorčenému ľudu na oči ukazovať.

Shromaždenia spojenej opozície.

Túto minulú nedeľu zažili rečníci spojenej opozície krásnych dní. A to po celej krajine, lebo na všetky strany obdržovala opozícia ľudové shromaždenia proti násilnostiam Tiszovým.

Znamenity tromf dostal pán Tisza v meste *Rábe*, kde rečnil proti Tiszovi Franc Kossuth a Albert Apponyi. Už samé privítanie hostí bolo tu skvelé. Tiszu 1. decembra nečakal nikto na stanici, iba zopár abcúgov a skál sa mu ušlo. Teraz ale ku privítaniu opozičných ablegátov vyrukovalo celé mesto. Dostavila sa i kapitula na čele s veľprépostom, ktorý pozdravil prichodiacich. Pred hostami — keď tiahli do mesta — poskakovali panskí banderisti, ktorých viedol gróf Mikuláš Zichy tiež na koni. Na shromaždení zarečnil najprv Kossuth, po ňom próf Apponyi. Oba hovorili ostro a oba prizvukovali, aby sa volebné právo rozšírilo. Apponyi osvedčil, že opozícia sa nepoddá protizákonným prechmatom vlády. — Shromaždenie jednohlasne prijalo resolúciu, v ktorej zadržuje protizákonné prechmaty Tiszove a spolu vyslovuje dôveru spojenej opozícii.

V *Miškovci* tiež mala opozícia veľké shromaždenie, na ktorom sa vyše 7000 ľudu zúčastnilo, aby počulo prednášku vtipného ablegáta-demokrata Vázsonyho. Vázsonyi rečnil proti Tiszovi a proti jeho nezákonným prechmatom, proti ktorým obrániť nás môže jedine *všeobecné hlasovacie právo*. My to — povedá — žiadame, aby štát a ľud boli jedným pochopom. V tom krýdle, vraj, s ktorým má sa povzniesť národ uhorský, má jednaký zástož tak pero veľké orlovo, ako aj ľahké páperko.

Ešte väčšie bolo shromaždenie v *Kačkamiete*, kde zvlášte Štefan *Rakovszky* učinil veľký dojem svojou rečou na poslucháčstvo: Každá opozičná strana spojila sa teraz bez ohľadu na rôzny program svoj, proti spoločnému všetkých nás nebezpečenstvu. Jestvovanie Uhorska má len jedinú záruku: slobodu. Ale jestli zmenou stanov odoberú nám slobodu slova, bude i po našej slobode. Ale báť sa netreba, lebo kráľ neomilne zakročí tu, ponač je to jeho povinnosťou. Politika Tiszova je vstave zatriasť pôdou aj pod samým domom panovníckym.

V mene kresťanských socialistov rečnil aj Karol Huszár, novinár z Pešte.

Gabriel *Ugron* rečnil s takým zápalom, že ho obecnstvo jednomyseľne vyhlásilo za svojho kandidáta pri voľbách budúcich.

Znamenite vypadlo shromaždenie aj v *Jágrí*. Opoziční ablegáti boli tu hosťmi dvora arcibiskupského. Na shromaždení rečnil najprv Ferdinand *Szederkényi*, ablegát mesta Jáger. Po ňom vystúpil na rečníšte gróf Aladár *Zichy*. Obecnstvo prijalo ho s mimoriadnou oduševnenosťou, tak že až po dobrej chvíli, keď sa éljenovanie utíšilo, mohol započat reč svoju. Dokazoval veľké nebezpečenstvo, aké hrozí našej slobode a ústave so strany liberálneho bezprávia, potom povbudzoval obecnstvo, aby zostali vernými k zásadám neodvislosti. Po ňom predstrel ešte Gulner obsírnu resolúciu, ktorú shromaždenie jednohlasne prijalo.

Shromaždenie bolo i v *Debrecíne*. Mesto toto už pred tým pár dňami uzavrelo bolo v mestskej rade, že zatracať pokračovanie Tiszovo. Teraz na tomto shromaždení po reči Thalyho a iných prijali takú resolúciu, v ktorej nielen zatracujú protizákonné činy Tiszove, ale *žiadajú i potrestanie týchže*.

V meste *Zente* rečnili M. Bartha a M. *Zboray*. Sú to rečníci oba výteční i získali si so strany obecnstva mnohé oslavovania. Na shromaždení tomto zúčastnilo sa i mnoho duchovných.

Krome týchto shromaždení boli ešte: v *Satmáre*, v *Battonyi*, v *Malom Bečkereku*, v *Kaloči*, v *Šoprone*, *Szentesi*, *Pakši*, *Rožňave*, *Zombore*, *Novom Sade*, v *Nových Zámkoch* atď., atď., i všade javilo sa na nich veľké rozhorčenie proti Tiszovi a oduševnenosť za opozíciu a za rozšírenie práva volebného.

Prievidzská mládež k spojenej opozícii.

«Remeselnícka mládež prievidzského katolíckeho tovaryšského spolku — ktorých nadutá moc *slovenskou čvargou* prezýva — hlboko pohoršujeme sa nad šliapaným uhorskej ústavy so strany Tiszu a Perczela. A nasledujúc príklad svojho predsedu, plamennistého ducha piaristu Pavla Guba, ktorý doviedol nás oblúbiť si reč maďarskú a zbožňovanú vlasť našu uhorskú, na znak svojej maďarskej vlasteneckosti *pozdravujeme spojenú opozíciu* vo veľkých a šlachetných bojoch jej, a prosíme Pána Boha, by dal vytrvalosti, oduševnenia a nezlomnej sily k ďalším bojom, v ktorých dušou i srdcom, ak treba, i životom svojim i krvou budeme ju podporovať v ratovaní

rálov za svedkov, Sedemdesiat Viadeňčanov čakalo teda pána Tiszu na stanici rábskej, a boli potom svedkami toho víťazstva a tej slávy Tiszovej. Sotva objavil sa minister Tisza na nádraží, tu strhnul sa veľký krik: «abcúg Tisza, dolu s katom!» Policajti hneď obstali pána Tiszov koč a tak išlo sa na to shromaždenie. A ľud hnrul sa s veľkým krikom za ním, a začali metať do koča skaly i povyrážali sklenné tabule na koči Tiszovom a ušlo sa tých skál i policajtom a daktorým pánom liberálnym úradníkom. Koč zmiznul s očí a tak dorazil k budove «Lloydu», kde zadržalo sa shromaždenie. Sotva ale preriekol sopár slov pán Tisza, tu brink! brink! a veľikánsky oblok siene, kde rečnil pán Tisza, bol už vyrazený. Kamaráti pána Tiszovi pozbierali si potom skaly na pamiatku. Medzitým zalarmirovali všetko vojsko rábske, ktoré rozohnalo shromaždený na ulici ľud a ochránilo Tiszu proti ďalším nápadom. Policia chytila asi dvadsiatych zpomedi tých, čo skalami oduševňovali sa za pána Tiszu, ktorý pomocou početných policajtov vrátil sa potom na železničnú stanicu.

Takéto rábske víťazstvá veru nepriam slúžia na česť ani krajine, ani tomu ministrovi. Vzbury a neporiadne demonštrácie nemožno nám nezatracať. Ale zároveň zatracať musíme aj tú vyzývavú opovážlivosť ministra-predseda, že so svojimi protizákonnými výčinami ide sa ešte honosiť a rozhorčenému ľudu na oči ukazovať.

Shromaždenia spojenej opozície.

Túto minulú nedeľu zažili rečníci spojenej opozície krásnych dní. A to po celej krajine, lebo na všetky strany obdržovala opozícia ľudové shromaždenia proti násilnostiam Tiszovým.

Znameníť tromf dostal pán Tisza v meste *Rábe*, kde rečnil proti Tiszovi Franc Kossuth a Albert Apponyi. Už samé privítanie hostí bolo tu skvelé. Tiszu 1. decembra nečakal nikto na stanici, iba zopár abcúgov a skál sa mu ušlo. Teraz ale ku privítaniu opozičných ablegátov vyrukovalo celé mesto. Dostavila sa i kapitula na čele s veľprépoštom, ktorý pozdravil prichodiacich. Pred hostami — keď tiahli do mesta — poskakovali panskí banderisti, ktorých viedol gróf Mikuláš Zichy tiež na koni. Na shromaždení zarečnil najprv Kossuth, po ňom próf Apponyi. Oba hovorili ostro a oba prizvukovali, aby sa volebné právo rozšírilo. Apponyi osvedčil, že opozícia sa nepoddá protizákonným prechmatom vlády. — Shromaždenie jednohlasne prijalo resolúciu, v ktorej zatracať protizákonné prechmaty Tiszove a spolu vyslovuje dôveru spojenej opozícii.

V *Miškovci* tiež mala opozícia veľké shromaždenie, na ktorom sa vyše 7000 ľudu zúčastnilo, aby počulo prednášku vtipného ablegáta-demokrata Vázsonyiho. Vázsonyi rečnil proti Tiszovi a proti jeho nezákonným prechmatom, proti ktorým obrániť nás môže jedine *všeobecné hlasovacie právo*. My to — povedá — žiadame, aby štát a ľud boli jedným pochopom. V tom krýdle, vraj, s ktorým má sa povzniesť národ uhorský, má jednaký zástoj tak pero veľké orlovo, ako aj ľahké páperko.

Ešte väčšie bolo shromaždenie v *Kačkamiete*, kde zvlášte Štefan *Rakovszky* učinil veľký dojem svojou rečou na poslucháčstvo: Každá opozičná strana spojila sa teraz bez ohľadu na rôzny program svoj, proti spoločnému všetkých nás nebezpečenstvu. Jestvovanie Uhorska má len jedinú záruku: slobodu. Ale jestli zmenou stanov odoberú nám slobodu slova, bude i po našej slobode. Ale báť sa netreba, lebo kráľ neomilne zakročí tu, poneváž je to jeho povinnosťou. Politika Tiszova je vstave zatriasť pôdou aj pod samým domom panovníckym.

V mene kresťanských socialistov rečnil aj Karol Huszár, novinár z Pešte.

Gabriel *Ugron* rečnil s takým zápalom, že ho obecstvo jednomyseľne vyhlásilo za svojho kandidáta pri voľbách budúcich.

Znamenite vypadlo shromaždenie aj v *Jágrí*. Opoziční ablegáti boli tu hostmi dvora arcibiskupského. Na shromaždení rečnil najprv Ferdinand *Szederkényi*, ablegát mesta Jáger. Po ňom vystúpil na rečníšte gróf Aladár *Zichy*. Obecenstvo prijalo ho s mimoriadnou oduševnenosťou, tak že až po dobrej chvíli, keď sa éljenovanie utišilo, mohol započat reč svoju. Dokazoval veľké nebezpečenstvo, aké hrozí našej slobode a ústave so strany liberálneho bezprávia, potom povbudzoval obecenstvo, aby zostali vernými k zásadám neodvislosti. Po ňom predstrel ešte Gulner obširnu resolúciu, ktorú shromaždenie jednohlasne prijalo.

Shromaždenie bolo i v *Debrecíne*. Mesto toto už pred tým pár dňami uzavrelo bolo v mestskej rade, že zatracať pokračovanie Tiszovo. Teraz na tomto shromaždení po reči Thalyho a iných prijali takú resolúciu, v ktorej nielen zatracujú protizákonné činy Tiszove, ale *žiadajú i potrestanie týchže*.

V meste *Zente* rečnili M. Bartha a M. *Zboray*. Sú to rečníci oba výteční i získali si so strany obecenstva mnohé oslavovania. Na shromaždení tomto zúčastnilo sa i mnoho duchovných.

Krome týchto shromaždení boli ešte: v *Satmáre*, v *Battonyi*, v *Malom Bečkerekú*, v *Kaloči*, v *Šoprone*, *Szentesi*, *Pakši*, *Rožnave*, *Zombore*, *Novom Sade*, v *Nových Zámkoch* atď., atď., i všade javilo sa na nich veľké rozhorčenie proti Tiszovi a oduševnenosť za opozíciu a za rozšírenie práva volebného.

Prievidzká mládež k spojenej opozícii.

«Remeselnícka mládež prievidzského katolíckeho tovaryšského spolku — ktorých nadutá moc *slovenskou čvargou* prezýva — hlboko pohoršujeme sa nad šliapaným uhorskej ústavy so strany Tiszu a Perczela. A nasledujúc príklad svojho predsedu, plamennistého ducha piaristu Pavla Guba, ktorý doviedol nás oblúbiť si reč maďarskú a zbožňovanú vlasť našu uhorskú, na znak svojej maďarskej vlasteneckosti *pozdravujeme spojenú opozíciu* vo veľkých a šlachetných bojoch jej, a prosíme Pána Boha, by dal vytrvalosti, oduševnenia a nezlomnej sily k ďalším bojom, v ktorých dušou i srdcom, ak treba, i životom svojim i krvou budeme ju podporovať v ratovaní

uhorskej vlasti našej, ako to učinili *otecovia naši, ešte po slovenský mlúvajúci* v boji o slobodu. Nech žijú Apponyi, Košuth, Zichy a Alexander Ernszt. *Mládež spolková.*»

Krutohlavosť liberálov.

Ústavné zákony krajiny mali by byť ako sväté. Tie nikto nesmie narušiť. Veď ešte i sám kráľ musí pri korunácii složiť prísahu, že vo všetkom zadrží zákony ústavné. A vláda a ministri tiež skladajú takúto prísahu. Složil ju aj Tisza. A pozrime sa: Tisza narušil zákon ústavný a stobohuje sa, že učinil to dobrovolne, a že od toho neodstúpi.

Predseda snemový, Desider Perczel dal sa oslavovať od liberálov v Bonyháde a osvedčil, že od násilenstva proti ústave (a tak aj proti prísaha) spáchaného neodstúpi «a čo by hneď aj všetky kanóny Japoncov namierili proti nemu.»

Do Prešporoku zašiel si minister obchodu Hyeronimi zadržat liberálne shromaždenie. S ním šli medzi inými: Klobušický, Szulyovszky, Molecz, Kubínyi.

A Hyeronimi uznal v svojej reči, že tie dočasné stanovy nepreviedli zákonným spôsobom, ale že to tak urobiť museli, aby ich nikto nepovažoval za chabých. Ďalej osvedčil že oni — liberáli — pred opozíciou cúvať nebudú a čo by sa čokoľvek stalo. I prosil prítomných, aby v čas potrebný podporovali liberálov svojimi vótami.

Liberáli proti liberálom.

Doteraz 23 liberálnych ablegátov vystúpilo zo strany vládnej a je nádej, že ešte snáď asi 6-ti vystúpia. Títo šiesti sú teraz veľmi vzácní medzi liberálmi. Sám minister Tisza tak zaobchodí s nimi ako s pannenkami, len aby mu nevystúpili.

Z pomedzi týchto vystúpivších viacerí i verejne napádajú násilnú politiku Tiszovu. Tak gróf Michal *Eszterházy*, poslanec okresu galantského upravil na voličov svojich otvorený list, v ktorom osvedčuje, že musel vystúpiť z vládnej strany, lebo to násilne prevedené uzavretie snemovne dňa 18-ho novembra nemôže považovať za platné a zákonité.

Podobný list uverejnil aj gr. *Hadik-Barkóczy*, ktorý opustil liberálov.

Aj L. Semsey osvedčil sa ústne pred svojimi voličmi, že «Tiszu nemohol nasledovať na poli násilenstva, lebo jeho svedomie nedovolí mu, aby odchyľil sa s cesty práva a zákonnosti.»

Takto smýšľajú počestní liberáli, ale Tiszovi je to všetko nič. On čaká, až sa väčšina nie len národa, ale i ablegátov vzbúri proti nemu.

Ostatne kolujú už i také určité zprávy, že minister-predseda nebude sa môcť dlho udržať, ale že v krátkom čase padne.

Rusko-japonská vojna.

Minulé dni zase všetka pozornosť bola obrátená k Port-Arturu. Japonci robili tam strašné námahy, zúfalé útoky: ak dakedy, teraz ide im o to, aby dostali pevnosť. Lebo baltická eskadra ide, polozenie na mori môže sa premeniť. V Petrohrade báli sa i toho, že pri utíšení na mandžurskom bojišti hlavné veliteľstvo japonské mohlo

dať odtiať posilu obliehajúcemu vojsku pod Port-Artur. Ale dalo či nedalo, pevnosť stojí. Tristo kanónov chrľilo proti nej oheň, pri strašných útokoch nehladelo sa na život: no Port-Artur sa drží. Hrdinskí obrancovia odbili nepriateľa. Niektoré anglické noviny hovoria o veľmi krvavých ztratách Japoncov.

Z Tokia Reuterovský telegramm oznamuje, že nočný nápad proti «203-metrovému kopcu» Japoncom sa podaril; tým že veľmi priblížili sa k opanovaniu pevnosti, a s kopca tohto vidia vraj všetko v prístave. Lenže takéto chýry obyčajne nedokážu sa. Port-Artur nikdy nebude mať toľko kopcov, redut a fortov, koľko pozaujímali ich už dosiaľ Japonci v telegrammoch z Tokia rozposielaných.

Medzi tým hrmely delá a prašaly pušky i na mandžurskom bojišti. Boj pri Cinhočene, na východnom krýdle, možno neprestal ani podnes.

Generál Kuropatkin 28. novembra telegrafoval:

Boj pri Cinhočene začal sa dnes ráno nanovo a trval do 11. hodiny predpoludním. My teraz sberáme mrtvých nepriateľových a pochovávame; do poludnia bolo ich už 230. Všetci sú zo 7. pluku deviatej rezervnej brigády. Mnoho pušiek, munície a nástrojov. potrebných pri kopaní, dostalo sa do našich rúk. Ďalšej zprávy o dnešnom dni ešte nemám.

Generál Saharov 29. novembra oznamoval, že popoludní 28 ho Japonci začali odstupovať. Zprávy anglických agencií tiež hovoria, že Japonci s veľkými ztratami boli odbití.

Tá časť baltickej flotty, ktorá pláva pod velením admirála Fölkersama, preplávala už aj cez Červené more a zastavila sa pred Džibuti. Odtiaľto bude plávať ku Madagaskaru, aby sa tam spojila s flottou Rožestvenského, ktorá pláva okolo Afriky na Žlté more.

Oznam.

S týmto všetkým dobrodincom chudoby a priateľom ľudu dávam na vedomie, že ešte vždy s vďačným srdcom prijmem láskavé príhlasy o knižočky «*Tridsaťročné jubiléum farárskeho úradovania*» a na «*Odrobinky svadby kánigalilejskej*», ktoré obetoval čo milodar na kostol lutišský náš známy dobrodinca chudoby, pán páter Zaosek. Cena je dľa možnosti ale aspoň 40 halierov. Chudobní moji farníci každú nedeľu modlia sa za všetkých dobrodincom, ktorí sú im na pomoc pri stavaní a sriadení nového kostola.

V Lutišiach, dňa 25. nov. 1904. Ostat. pošta Ó-Besztercze, Trencsén m.

S hlbokou úctou sa značím a odporúčam
Ján Greben, farár.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Nalezený prsteň.

Dobre je človeku, keď sa nemusí po svete túlať, keď v kruhu rodinnom žije si pri pokoji. Všetci ale koľko je ľudí, ktorí musejú každoročne všelijaké kúpele navštevovať, porúchané zdravie vždy en látať. I ja patrim medzi týchto, lebo už od 30 rokov chodím, brodím, blúdím po tom svete; hľadám zdravie po kúpeľoch v lete. Že som ztratenú vec ešte nenalezol — zdravie že nemám silného — to je asnáď preto, lebo len nedávno stal som sa ctiteľom sv. Antona Paduanského, ktorý je patrónom ztratených vecí — tedy je patrónom i tých, ktorí ztratené zdravie u neho hľadajú. Úfam ale, že i ja nalezem zdravie na prímluvu sv. Antona, keďže som sa stal ctiteľom jeho. Svätý Anton už mnohým pomôhol, pomôže teda i mne; našli už mnohí ztratené veci, ktoré nalezol sa im ani nesnívalo, jako to i nasledovný príklad dosvedčuje:

V mesiaci auguste tohoto roku bol som za istý čas v Prusku, v kúpeľoch «Salzbrunn» rečených. Je tu chýrečná kyslá voda, ktorú upotrebujú vo všelijakých pľúcnych a hrdeľných neuhoch. Asi dva mesiace pred mojim príchodom do Salzbrunn, bola tu jedna familia na tej istej hospode, kde som ja bol, ubytovaná: jeden nemecký úradník z Berlína s manželkou a s dieťkami. Hospodár volá sa Theodor Förster, je katolíkom. A môžem povedať, že je katolíkom nielen dľa mena, ale v skutočnosti. Popri dome má jednu krásnu, rozsiahlu záhradu, ktorá je rozličnými stromami a krovinami vysadená a kde ubytovaní tu cudzinci sa prechádzajú. Zmieneny pán z Berlína — tak mi to vyprával majiteľ domu — prechádzal sa jedného dňa v záhrade, keď mu naraz prsteň s prsta do trávy medzi krovinu spadne, z očí sa mu úplne ztratí. Bolo tu behania, lietania! Tak drahocenný prsteň kto najde, náležné dostane 10 mariek, to jest v našich peniazoch 12 korún. Daromné ale bolo všetko namáhanie a hľadanie. Za štyri týždne každodenne prsteň hľadali, ale ho najst nemohli. Prišiel čas Berlínčanom k odchodu, ale prsteň ztratený veru nenalezli.

Jako mi to majiteľ domu vyrozpával, opýtal som sa ho, že či sa pri hľadaní toho prsteňa ku sv. Antonovi o pomoc neutiekali, ktorý je patrónom ztratených vecí.

— Veru nie! — znela odpoveď. — Na to sme ani nepomysleli. Spoliehali sme sa na svoje vlastné sily. Máme bystre oči, tými len prsteň dopadneme. Veď i tú hlávku z ihly boli by sme zbadali, všetko sme prekutali, nebolo tej trávy, ktorú by sme neboli osobitne poprezerali. Svätý Anton nám ani na um neprišiel.

— Práve tu je chyba, že ste prsteňa nenašli. Svätý Anton pomôhol už mnohým, pomôhol by i vám, keby ste ho o to prosili. Máte sľúbených 10 mariek náležného. Urobte próbu. Tých 10 mariek sľubte na chlieb sv. Antona v Stankovanech a keď prsteň naleznete a náležné z Berlína dostanete, nemeskajte sľub svoj splniť a náležné mne doposlať.

Medzi tým i sám som sa pribral ešte k hľadaniu. Položil som si okuliare na oči. A jak sa mi podari

prsteň naleznuť? Svätý Antone buď mi na pomoci! Hľadám, trávu prekutávam, ale prsteňa veru nenalezám. Škoda 10 mariek — tie ja už nedostanem! A potom, ty človeče, chceš naleznuť, čo 200—300 ľudí — čo tu na hospode boli — najst nemohli. A jak z pomedzi tých 200 do 300 ľudí, čo prsteň hľadali, daktorý prsteň už nalezol a ho u seba schoval, daromné je človeče tvoje hľadanie, daromné tvoje na pomoc sv. Antona sa spoliehanie! V takomto pochybovaní prestal som prsteň hľadať.

Prišiel čas k odchodu. Rozlúčil som sa s majiteľom domu, ktorému som ešte raz dôveru ku sv. Antonovi odporučal. Sľub daný majiteľ domu pri našom sa lúčení o bnovil, t. j. že jestli on prsteň nalezne, mne 10 mariek na chlieb svätého Antona dapoše.

Dňa 15. septembra tohoto roku som zo Salzbrunn odišiel. Zaujaty súc už na svojom mieste úradnými prácami, nemyslel som viac na priebeh ztrateného prsteňa, keď naraz dostanem list zo Salzbrunn od p. Theodora Förster, v ktorom mi takto píše:

«Salzbrunn, dňa 10. okt. 1904.

Velebný Pane!

S neobyčajnou radosťou posielam Vám sľúbených 10 mariek pre chudobných Vašej farnosti, ku cti sv. Antona Paduanského, na kto rého prímluvu som nalezol prsteň p. Kemptera z Berlína. — Viete dobre, velebný Pane, jako som Vám v záhrade mojej o ztratenom prsteni vyprával a jako ste Vy mne radili: utiekať sa ku sv. Antonovi. Uposlúchnuc Vašu dobrú radu, pribral som sa po Vašom odchode do hľadania ztrateného prsteňa. Bole to práve v sobotný deň, 24. septembra. Začal som ho hľadať s modlitbou. Už pri druhom Otčenáši ku mojej neslýchanej radosi, prsteň som nalezol. Zhora poločníkov pod konárom jednej sosny. I hneď som ho poslal p. Kempterovi do Berlína, ktorý mi sľúbených 10 mariek s vďakovčením doručil. P. Kempter pána farára srdečne pozdravuje.

T. Förster.»

Tento najnovší prípad veľkej moci sv. Antona u Pána Boha, som mojim farníkom z kazateľnice oznámil. Títo oduševnení týmto príkladom, ešte s väčšou dôverou vinú sa ku sv. Antovovi v potrebách svojich, jako predtým a zkusujú jeho divotvornú moc, ktorú má od Boha. Chváľme Boha v svätých Jeho! *Martin Pazúrik, farár stankovanský.*

BESEDNICA.

Siroty.

Pred bránou mestskou stojí chrám,
topole pred ním v rade,
nastáva čas detinským hráť,
drevo oživa v sade;
jarný šumí topolmi dech,
potok v čerstvý pustil sa beh.

Pred chrámom jarom vyvábené
klbko sa detí pohráva,
hneď behá a hneď utišené
na prah chrámu posedáva;
deň skonáva na západe,
ono v tichom sedí rade.

Pozri s nebeských, otče výšin!
pozri, na tvoje sirotky!
a spust sa do ich bytu tíšin,
do žalostnej ich samoty;
pozri na ne otca okom,
nieť na svete ho širokom.

A tam si sedia všetky spolu,
tam na chrámu toho prahu,
kdes' zvestoval Božiu vôľu
a lásky tej obeť drahú;
tam pred chrámom spolu sedia,
a po tebe, kde si, hľadia.

Či večer ťa k ním neprilúdi
tam od dola, kde spočíváš,
či nové jaro ťa nevzbudí,
či sa na ne nepodívaš,
či im nedáš potešenie
na to večné rozlúčenie? —

Ach nikde nič! — Len topoľa
jarným dechom kníše sa chyst';
nikto na dietky nezavolá,
len čo stromov pošepce list;
sedia dietky o samote, —
smutno v svete je sirote.

S.

Poučné rozprávky.

(Dokončenie.)

Đuro bol napajedený a rozmýšľal, ako by mohol otca rozhorčiť. Vykoná také voľtačo, že to otec nikdy nezabudne. Čo on dbá, hoc aj o život príjde. Hlavná vec, ukrutne sa vypomstíť.

Ako chodil s ovisnutou hlavou, zaraz osloví ho voľtačo.

— To ste vy Đurko?

— Ten podvihne oči a vidí pri sebe Helenku. Zacherveňal sa od haňby a rád by bol ušiel. Chcel povedať dačo, ale nevládal.

— Čo vám je? Celý ste bez seba, hovorí dievča.

Slová Helenky hlboko vnikly do srdca naničhodného chlapca. Napadla ho neobyčajná myšlienka. Toto dievča snáď vedelo by mu pomôcť, snáď by obmäkčilo srdce otca a vyprostriedkovalo by pomoc. A zaraz aj sľúbil, že ak sa mu podarí vyviaznúť z blata, počne iný život.

— Helenka, prosím vás, pomôžte mi. Som vo veľkom nebezpečenstve.

— Pravda, peniaze potrebujete.

— Áno, áno, mnoho peňazí. Choďte k nám a vyprávajte sa s otcem.

Helenka triasla hlavou.

— Neurobíte to? Pekne vás prosím. Uvidíte, že budem poriadnym človekom.

— Neurobím, hoc ako ma prosíte.

— A prečo nie, Helenka?

— Lebo ... lebo, vy to nezaslúžite, odpovedalo dievča.

Chlapec sa zatriasol a sklopil hlavu. Dievča trafilo do živého. Áno, nezaslúži, aby orodovalo zaňho, lebo je naničhodný. Ale potom kruto podvihol hlavu a povedal:

— Dobre sa majte. Viac ma nevidíte.

Zvrtol sa a šiel, sám nevedel kde.

Helenka dlho hľadela za ním, potom šla k otcovi orodovať za ľahkomyselného syna. Aj ho nahovorila, aby spravil posledniu próbu. Ale už bolo pozde. Márne hľadali, márne dopytovali sa na Đura, nikto nevedel o ňom. Ztratil sa.

Starý Tesár bol celý preč od žiaľu. Chodil hore-dolu ako blázon; ľudia obávali sa, že ztratí rozum.

Jantikova aj teraz bola blízko neho a dávala mu rady; a Helenka tiež ho tešila. Každý deň s inými slovami vedela zapáliť trochu nádeje v srdci Tesára. Ale to nemalo stáť výsledok. Hrdý Tesár, ktorému všetkým bol syn jeho, ktorý preto odkladal koruny a slúžil tolké roky, nevedel zabudnúť syna. So dňa na deň upádal a klesal, na toľko, že ľudia hovorievali, že nebude dlho žiť. Číťil to on sám, lebo jeden deň zavolať k sebe notára a požiadal ho, aby napísal v mene jeho testament. V tom páde, ak by sa Đurko nehlásil, tak čo má, nechá Helenke.

Ľudia zase mali o čom klebetiť. V tej mienke boli, že Tesár ozaj ztratil rozum. Jantikova nepovedala nič. Nech robí starý čo chce, veď ak Đurka zem neprehltla, alebo nevzal si život, tak istotne príde domov. A keď príde, nech robí s majetkom čo chce, však je jeho. Z toho veru nič nebude, o čom sa starému sníva. Ona veru nedá Helenku za takého darebáka. To by jej bolo treba! Ale aj to je pravda, že v celej dedine nikto sa neobzrel na Tesára, jedine túto dve ženské, a to držalo v ňom život.

Stalo sa, že Jantikova chystala sa do Prešporuku k pribudným. Už mala odísť aj s Helenkou, keď starý Tesár prosil ich, že aj on pôjde s nimi, že vraj čo by robil bez nich, a že nechce sa odtrhnúť od jeho Helenky. Keď už syna ztratil, chce dať pozor aspoň na dcéru svoju.

Jantikova vyhovárala sa, ale márne, to čo si Tesár do hlavy vzal, to sa musí stať, a tak nepozostávalo iné, ako so sebou vziať neprijemného hosta. Ženy hnevaly sa, že spomenuly cestu pred Tesárom, a boly by radi doma zostať.

Až po Radovú išli po železnici, odtiaľ na voze.

Blizo Šramcu napadla ich búrka s lejakom, šťastie, že dobehli do krčmy.

Bolo dosť neskoro. Vnútri v šenkovni voľtačo posbijaná herečská spoločnosť držala divadelnú prednášku. Boli päťoria, dve ženské a traja mužskí. Jeden ako druhý. Vyziabte tváre, ošarpané rúcho, samá špina, opravdoví žobráci. Istotne neboli tak starí, akí vyzerali, poznať, že viac hľadujú, ako jedia, a viac chodia pešky, ako po voze. Nedôstatok, slopanica, hlad, neporiadny život a ustavičné tulanie, docela ich zpotvorilo. Najmladšieho tvár prezradzovala, že dakedy, snáď nie tak dávno, lepšie časy žil, ale teraz na chudom ako trieska tele len tak sa ompálajú handry, čo mal na sebe.

V krčme bolo pár divakov. Aj naši pocestní sadli si medzi nich, aby videli komédiu. Aspoň prejde im čas.

Vnútri bol dým a smrad. Prítomní fajčili, pľuvali, ako keby aj to patrilo k tajnej prednáške. Herci, — lepšie: trhani — hrali o jednom otcovi, ktorý volkal synovi svojmu, a všetko dovolil mu, tak že vyrástol z neho lump a naničhodník, ktorý hoc by sa bol chcel napraviť, nemal k tomu duševnej sily. V tomto postavení, keď každý bočí od neho, uzná naničhodnosť svoju, ide k otcovi a robí mu výčitky pre zlú výchovu a jemu zazlieva, že zostal tým, čím je. Potom preklína otea a ide svetom.

Jeden starý herec, opravdový sud pálenčený, predstavoval otca a najmladší syna, a môžem povedať výborne hral. Celkom prirodzene, ako čo by on bol býval ten vo vôli vychovaný syn, a ako keby sa teraz chcel vyrovnáť s otcom. Ustavične hľadel na starého Tesára, ako keby jemu robil výčitky, ba pristúpil k nemu, a z očí do očí povedal naňho ukrutnú kliatbu. Triasol sa na celom tele, oči jeho iskry sypaly, tvár mu horela a hlas hrmel. Ozaj bol strašný, a poslucháči naľakali sa ho.

Jantikova a Helenka pozrely jedna na druhú, ale nepovedalo ani slova, a veru bolo znať, že obe majú volačo na jazyku. Starý Tesár zprvoti ľahostajne počúval prednášku. Neskôr ale vytrestil oči, a hľadel meravovo na toho mladého človeka. Za celý svet nebol by ich spustil z neho. Keď odznela ukrutná kliatba z úst mladého človeka, starý Tesár skočil na nohy a chcel sa vrhnúť naňho, ale klesol bez vlády na lavicu. Ženy šli mu na pomoc, ale chudák ani nečul ani nevidel, ztratil pamäť. Vtedy Helenka prehovorila k matke:

— Mama poďme a vyprávajme sa s ním.

— S kým, duša moja?

— Nuž s Ďurkom. Myslím poznala si ho.

Tak jest, on bol, ten otrhaný a biedny herec. Keď odišiel od otea, nevedel čo má počať. Robiť nechcelo sa mu, teda pripojil sa k tulákom, a teraz s nimi blúdi po krajine. Robí komédiu za kústik chleba.

Jantikova aj Helenka šli za Ďurom, ale stopy nebolo po ňom. Ušiel, nik nevedel kde. Aj on ich poznal, a aby sa nestretnúť s nimi, šiel svetom ešte tú minútu. Darma ho hľadali.

Starého Tesára odviezli do blázince, kde po mesiaci zomrel. Helenka vydala sa a žije blažene aj s matkou. Ešte vždy opatrujú majetok Ďura Tesára, lebo myslia že príjde nazpäť.

No márne ho čakajú. Začas túlal sa po svete, konečne jednu zimu zamrzol. Poslovenčil: *Fatranský.*

Kriegnerov Reparator od desaťročia čo páru nemajúcim účinkom užívaný proti reume a trhaniu. Veľká flaška 2 koruny, malá flaška 1 kor. V Rochusovej nemocnici medzi 136 pádmí v 129 pádoch s úplným vyliečením sa dokázal. Hlavný sklad: Lekáreň «Korona», Budapešť, VIII., Kalvin-tér.

Kreštania, kupujte len u kreštanov!

CHÝRNIK.

Kráľova sústrast. Z Viedne oznamujú, že jeho veličenstvo kráľ poslal vdove viedeňského ruského veľvyslancu grófa Kapuista telegramm, v ktorom vyslovil svoju úprimnú sústrast nad ztrátou jej manžela. Na pobrahe veľvyslancu bude zastupovať kráľa dedič trónu Franc Ferdinand.

Vyznačení biskupi. Jeho veličenstvo kráľ vesprímskemu biskupovi barónovi Karolovi Hornigovi a čanádskemu biskupovi Alex. Dessewffymu udelil na uznanie ich zásluh, nadobudnutých na poli cirkevnom, ako aj na poli verejného života rád železnej koruny prvej triedy.

Uhorskí arcikňazia v Ríme. Biskup Vilhelm Fraknói, ktorý ztrávil dlhší čas v Budapešti, prostriedkom decembra vráti sa do Rímu, kde stále bydlí. Krem neho do Rímu pôjde aj titulárny biskup dr. Medard Kohl, aby učinil terajšiemu pápežovi Piusovi X. poklonu v mene primašovom.

Demonštrácia v Rábe (Győr). V záležitosti demonštrácie, ktorá sa udala v Rábe keď bol tam ministerský predseda, polícia začala vyšetrovanie a pochytila tých, ktorí narušili verejný pokoj. Polícia vystopovala, že okno na biskupovom koči, v ktorom sa viezol ministerský predseda, vybil nádeník Štefan Farkaš. Okno na druhom koči vybil zas pekársky tovaryš Franc Nemeš. Okná kaviarne Royal povytúkala holičský pomocník Karol Takács. Podobne lapila polícia aj tých, ktorí povybíjali okná na súkromných bytoch. Obloky na Redute vybil präparandista Ján Pataki, ktorý však svoj skutok tají, no svedkovia povedali mu do očí, že on hodil do okien Reduty kamene. Polícia je už na stope tým, ktorí demonštráciu sriadili.

Zmizol sudca. Veľký ruch vzbudil v hlavnom meste Nemecka chýr, že sudca Pavel Hoffmann zmizol. Pavel Hoffmann tieto dni neprišiel do úradnej kancelárie a preto predseda súdu poslal preňho na jeho byt, kde dostal tú odpoveď, že sudca odišiel ešte ráno z domu a odtedy sa nevrátil. Domnievajú sa, že Hoffmann stal sa najskôr obeťou zákernického útoku.

Starena, ktorá žila 104 roky. V Segedíne zomrela istá Jánova Szélesiho, ktorá mala 104 roky. Staručká ženská nebola vo svojom živote nikdy ťažšie chorá a i smrť stihla ju náhle. Smrť stareny oplakáva štyriadväť vnukov a vnučiek.

Zákernický útok na ulici Vo Viedni jeden ministerský úradník Ernest Felix ponáhlal sa do úradu, nesúc v ruke jednu väčšiu tašku, v ktorej boly rozličné aktá. Útočník si myslel, že je v taške mesačný plat ministerských úradníkov a tak napadol Felixu, chcúc mu tašku odňať. Na šťastie však policajti ešte včas dobehli, zákerníka chytili a odovzdali súdu.

Biskupský zástupca. Nitriansky biskup Imrich Bende dostal zástupcu koadjutora. Za takého vymenovaný je tamejší kanonik gróf Vilhelm Batthyány, a síce s právom následníctva, to jest, keby biskup Bende zomrel alebo zažakoval z biskupstva, Batthyány stane sa hneď nitrianskym biskupom.

Osobné zprávy. Z Oravy oznamujú, že náš obľúbený kaplán dp. Flor. Tománek, preložený bol z Lokce do Hýb v Liptove.

Chýry zo Spiša. Levočský súd prisažných odsúdil kočiša Jána Vaska, ktorý v Levoči v lete stodolu svojho pána z pomsty podpálil, na sedemročný žalár. — V Hagigovcách v tieto dni zomrela istá Žofia Bjalončík rod. Želonka, veľmi príkladného života vdova, ktorá pred smrťou svojou veľmi naložila svojej rodine, aby sa na jej pohrebinách nepilo pálenky. Keď by ju aj iní zomierajúci nasledovali, bolo by to veľmi žiadúce, lebo je to hrúza, ako sa po našich daktorých slovenských dedinách ľudia naslopú tej čertovice na pohrebinách.

Nový potravný spolok založili si v Zakamenom-Kline. Predsedom spolku zvolený bol Martin Rončák, pokladníkom Sivčák, výborníkmi: dp. Jozef Vojtiček, Martin Poltyák, Ser. Mihalák. Do dozorného výboru: Ferko Skyčák, Seraf. Ďurčák, Julius Čakan, Štefan Brčák. Novému spolku prajeme mnoho zdraru!

Tlačová pravota dra P. Blahu, redaktora «Pokroku», pojednávané pred kráľovskou tabuľou v Prešporke, skončila sa s tým, že obžalovaného súd oslobodil.

Turčiansky pivovár úč. spol. vykazuje dľa účtov predostretých na valnom shromaždení z 27. novembra čistého zisku 16.825 korún 27 hal. Po vyplatení 6¹/₄% dividendy (25 korún na 400 korunvú účastinú) v obnose 15.000 korún pripojí sa zvyšok k zásobnej základine, ktorá tým vzrastie na 35.007 korún 52 hal.

Nová sporiteľňa. V Kysáči dňa 20 novembra bolo sriaďujúce valné shromaždenie novej sporiteľne. Do správy vyvolení boli: za predsedu dr. Beláček, lekár; za podpredsedu Vučevič. Mnoho zdraru!

Veľké tresty. Dňa 26. novembra pokonávala trenčianska sedria záležitosť obyvateľov malorudinských, čo to boli zabili železničného úradníka Wlassitsa, ako «podpaľača». Posúdili 15 mužských a ženských na pol roka, 2, 3 do 8 rokov, ba jedného na 9 rokov trestnice.

Nešťastie. Zo Žarnovice sdeľujú, že pri stavbe nového mostu na Hrone zrútil sa dňa 19. novembra breh, pri čom 6 ľudí zabynulo a viacerí sú ťažko ranení.

Protí Japoncom. Zo San Franciska oznamujú, že americké združenie robotníkov prijalo jednohlasne návrh, aby všetci Japonci boli zo Spojených Štátov a ostrovov amerických vylúčení.

Sňahové záveje oznamujú sa z rozličných strán; na viac miestach musela byť železničná premávka prístavená. V Turci majú sanicu,

Kurrentujú «grófa». Naši čtení čitatelia rozpamätajú sa ešte na bývalého liptovského stoličného notára, «grófa» švindlera «dr.» Matusku, ktorý popáchal všeliaké klamstvá a potom zutekal. Teraz kurrentuje ho ružom-

berská sedria a vyzýva ho, aby behom jedného roka navrátil sa k svojej manželke, ináčie že vyhlási sa úradne rozsobáš.

Namiesto zajaca zastrelil svojho syna. Poľutovania hodná udalosť stala sa tieto dni v Oulibiciach v Česku. Pruský Hájnik Franc Výtvar šiel poľovať na zver a pojal so sebou aj svojho 8-ročného syna. Na jednom mieste ukazoval chlapec svojmu otcovi zajaca, na ktorého hájnik i strelil. Náhodou trafil namiesto zajaca syna svojho, ktorému vnikol do tela celý náboj. Úbohý chlapec došiel sám domov, ale na druhý deň za veľkých boľastí zomrel. Hájnik šiel sám oznámiť nešťastný prípad štátnemu zastupiteľstvu. Súd dal pitvať chlapcovu mrtvolu a ustálil, že do chlapca vošlo 58 brokov. Nešťastný otec krem toho, že nratil svojho syna, bude musieť zodpovedať za svoj skutok pred súdom.

Tá pijatika. Z Élesdu zdeľujú, že v obci Csarnokháza (stolica biharská) jedon rumunský šuhaj, menom Thodor Alb stavil sa s jedným svojim súdruhom, že vypije 17 deci sladkej pálenky. Túto stávkku Alb aj vyhral, no zaplatil ju ale svojím životom, lebo ešte v ten samý deň za veľkých múk zomrel.

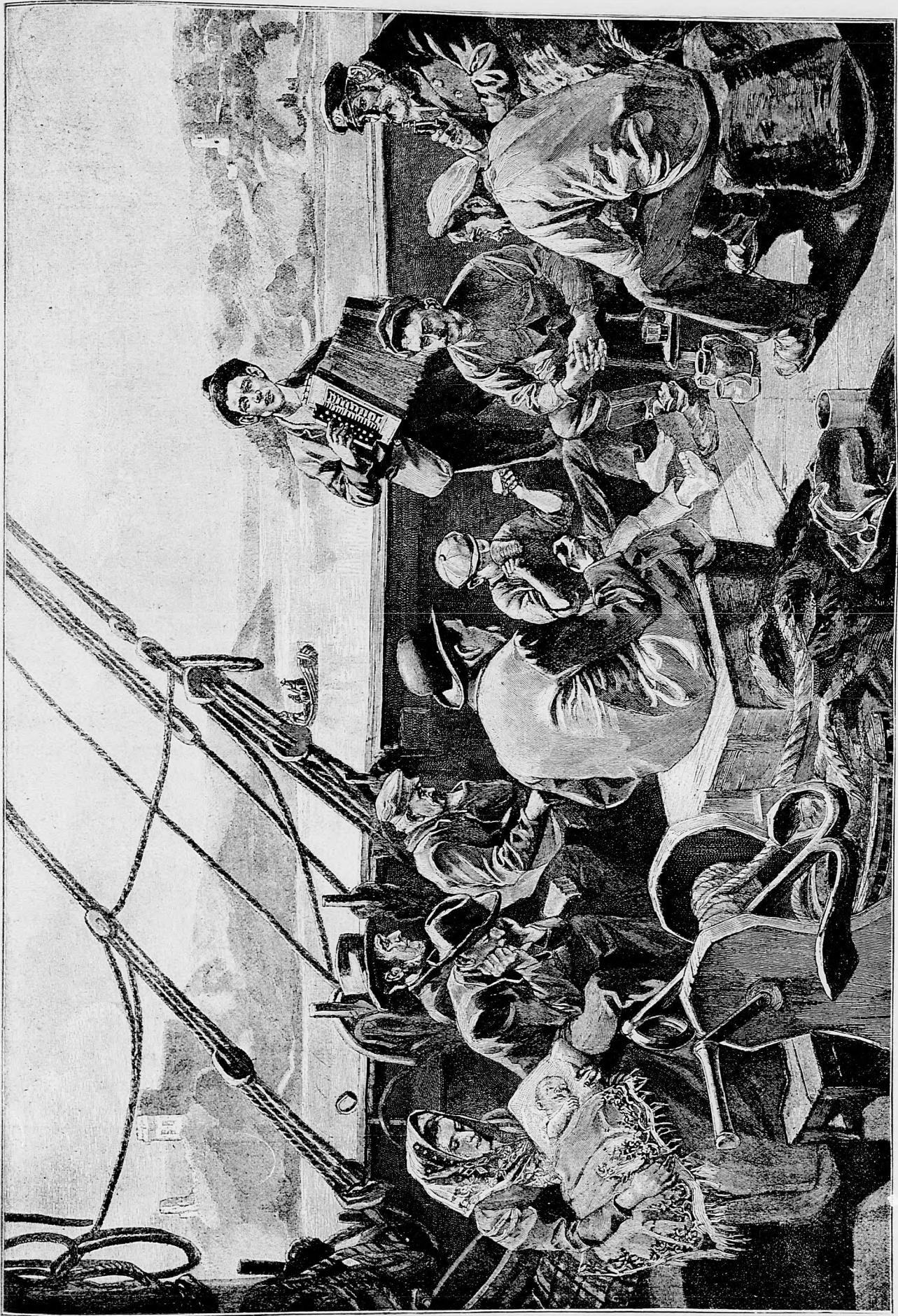
Psi roztrhali mrtvolu. Z Karánsebesu (st. Krassó-Szörény) sdeľujú, že minulé dni zbadali tunajší chlapci na brehu potoka viac psov, ktorí sa bili pre väčšie kusy kostí. Keď prišli okolo idúci bližšie a odohnali psov, zbadali, že kosti sú pozostatkami ľudského tela. Medzi kostami našli pravú nohu, viac rebier a hornú časť ľavej nohy. Ako pozdejšie polícia zistila, kosti pochádzajú z mrtvoly hostinského Ludvika Kovácsa. Kovács sa na zamrznutom potoku pokľznuť, urazil a pravdepodobne tam zamrznuť.

*

Výstraha. So dňa na deň rozmnožujú sa pod rozličnými menami odporúčajúce lieky proti lámke a reume. Pritom všetkom ale všetky tieto nevedia si u obecnstva získať tú dôveru, ktorú už od dávna požíva takzvaný liek «Zoltán». — Tento svetochýrny liek na natieranie nesmieme z omylu rovnať spolu s takými liekmi, ktoré pri mnohých iných chorobách odporúčajú sa aj proti lámke a reume, lebo liek «Zoltán» môže sa upotrebiť výlučne len proti lámke a reume a pri týchto chorobách, ako to aj najlepší lekári dosvedčujú, skutočne je aj nevyhnutelný. Jedna flaša 2 koruny u zhotoviteľa Bélu Zoltán a, lekárnik, Budapešť, V., Szabadság-tér.

*

Jedna fabrika na štoffy pre nemožnosť platenia poverila «Országos Posztókviteli Áruház» Budapest, Rottenbiller utca číslo 3., s tým, aby svoju veľkú zásobu štoffov nízke vopred ustálenej ceny odpredala, preto vyš spomenutá firma ustálila, že pošle na vidiek dobierkou za 5 zlatých na jedny úplné mužské šaty, 3 metre, najjemnejšieho čierneho, tmavo-modrého, barnavého alebo šedého štoffu alebo práve v tých istých farbách kamgarnu. To tedy odporúča tento «Áruház», aby ste čím skôr objednali z tých jemných látok, lebo hotovosť, ako to predvidieť, nebude dlho trvať.

Vyst'ahovalci na lodi.

HOSPODÁRSTVO.

O dochovávaní dobytku.

(Pokračovanie.)

Pekný a dobrý je ten rožný statok, ktorého hlava je primeraná k telu jeho; tá radšej nech je menšia, ako veľká. Hlava býka vždy je väčšia ako kravy, aj rohy jeho sú hrubšie. Chyba je, keď hlava kravy podobá sa k buja kovej, alebo keď tento takú má ako vól.

Rozumný hospodár berie ohľad na vek lichvy; preto nezamešká pri kúpe pozrieť do pisku hoväda a dľa zubov poznáva roky jeho. Prednie zuby (kusáky) derú as. Vo 8—9. roku rednú; v 11—12. roku hovädo zostane bez zubov.

Takú kravu nech nekupuje hospodár, ktorá má na vemäne hrčky; taká nenie súca ani na dojenie, ani na plemäno, len pre mäsiara.

Každý dobrý hospodár na to hľadá, aby mal veľkú a ťažkú lichvu.

Nabehaná krava po 285 dňoch sa otelí. Sú hospodári, ktorí aj teľné kravy chytajú do jarma a konajú s nimi ľahšie práce. Takéto kravy treba dobre kŕmiť a bedlive opatrovať, lebo ináč pokazia sa. Rozumný hospodár neberie do roboty takú kravu, ktorá je 36 týždňov teľná. Jestli na pašu chodila, dojí ju a od 38-ho týždňa nevyháňa viac na pašu, ale len na dvor ju púšťa. Cez celý čas tak ju kŕmi, aby chrbát jej neschudol. Jakže na paši nenajde dostatočného pokrmu, dohrádza z jasiel. Jestli je teľná krava uviazaná (v maštali), dá jej denne, rátajúc na každých 100 kilov živej váhy 2 kilá sena, teda ráta na obyčajnú kravu 10 kilov. Do troch mesiacov mimo toho denne jedno kilo; vo štvrtom a piatom mesiaci poldruha, v šiestom mesiaci dve, v siedmom a v ôsmom mesiaci každý deň tri kilá inej kŕmy (alebo namiesto tohoto kilo ovsu, šrotu). Doplnok tento sa so dňa na deň znižuje, konečne dva týždne pred otelením sa jej len seno dáva.

Pred otelením vemäno naplní sa znovu mliekom. Že krava otelí sa, poznáme po tom, že je nespokojná, často obzerá sa nazad, hneď ľahne a hneď zase vstane a počne sa siliť. Najprv ukáže sa močový mechúr, potom sa te-

liatko tisne, a keď ono tak ide von, že hlavu na prednie nohy má položenú, tak je dobre, telenie nebude mať žiadne zlé následky. Keď hospodár, ktorý pri telení na každý pád musí byť v maštali, zbadá, že teľa zadkom ide von, že má nohy a hlavu na bok nahnutú, vtedy nech zavolá zverolekára alebo zkušeneho gazdu, ktorý môže pomôcť pri tomto.

Keď teľa šťastlivo prišlo na svet, položíme ho pred kravu, aby ho do čista oblízala. Prvé mlieko ono dostane, aby mu vyčistilo črevá.

Rozumný hospodár — ktorý pre teľnú kravu osobitný kút ohradil v maštali a chce teľa na vemäne vychovať — prvý týždeň nechá ho pri krave a kolko ráz teľa cicalo, za každým vydojí vemäno, aby nezostalo v ňom mlieko. Na druhý týždeň, za 24 hodín päť ráz pustí sa teliatko ku krave. v treťom a štvrtom týždni už len štyri razy, v piatom a šiestom týždni tri razy, od siedmeho týždňa ale, až pokiaľ sa neodlúči, len dva razy pustí sa ku krave.

Kým teľa cicia, dávajme pozor na to, aby srst jeho čistá a suchá bola a aby nedostalo hnačku, ktorej trus býva belasá a smradľavá. Jak srst teľata je rozcuchaná, to svedčí o tom, že krava má málo mlieka, vtedy ju musíme kŕmiť s repou, so šrotom a dobrým senom, aby mala o čoho dojíť. Jak ľajná teľata sa menia, zaraz zinakšime pokrm kravy a solíme ho.

Mnoho gazdov je v krajine, ktorí spoločne dorábajú maslo. Tito odvážajú čerstvé mlieko do dielne, kde maslo robia, tam zoberú s neho smotánku s mašinou, a oni nazpät dostanú mlieko. Takéto najprv hrejú, až sa slabá kožka chytá na ňom, potom nechajú ho stáť, kým nenie tak teplé, aké je dojenej kravy, potom dajú ho vypíť teľatom. Takto chovajú jalovice za 12—14 týždňov, býkov ale za 15—16.

K rožnému statku patriacej kravy teľa — ktoré na pašienke je aj s materou — 16—24 týždňov cicia; ba boli tu teľce, ktoré dovtedy cicali, kým ich mater neodkoplá od seba. Obyčajný zvyk je, prv neodlúčiť teľa, zatial nevie dobre žrať, preto už od štvrtého týždňa dostáva dobré seno, neskôr trochu ovsu, kedy-tedy treba ho ponúknuť aj vodou. Takto zachodiac s ním, od 12. týždňa počneme ho odlúčať.

Že aký kus vyrastie z teľata, od toho závisí, ako ho držíme do roka. Kto chce vychovať pekné hovädo, ten za šesť mesiacov nedá mu zeleného kŕmu, ale drží ho len na drobnom sene a na obroku. Dá mu totižto každodenne po odlúčení pol kila ovsu a porciu túto so dňa na

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku **Géza-utca 2. (svoj dom)**. Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predoslých veriteľov tento ústav z touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požičky na 5% a na 4¹/₂%-tovej požičky bez všet- kého zťahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

deň zväčšuje o jeden deka až za 100 dní. Mnohí hovoria že až do roka, ja ale to radím, že kým jalovica neide pod býka, nech hospodár ustavične dozerá na ňu, a keď zbadá, že chudne jej chrbát, zaraz nech popraví krm. Pravidlo je, aby sa statok primerane k jeho zrastu a veľkosti krmil.

Druhé zimovanie mladého statku je už o mnoho ľahšie, lebo vtedy už takú krm dostane, akú hospodár dorobil, ktorú potom s rozumným prímiešaním iného krmu popravuje.

Jak len možno, nech každý mladý statok chová na pašienke; jak nenie takejto, nech pustí ju na dvor alebo pod podstrešie, aby mohla byť na čerstvom vzduchu, ale nie s kravami. Šťastlivý je ten hospodár, ktorý má pre mladý statok osobitnú maštal. (Pokrač. nasleduje).

Prosba k ľuďom dobrého srdca!

V mene Pána Ježiša klopem na dverách milosrdných bratov a sestier, prístrešie prosiac nie pre seba, ale pre Spasiteľa nášho v Prevelebnej Sviatosťi Oltárnej skrytého, ktorý pri jednom ukrutnom požiari bez prístrešia ostal v našom meste! Dňa 16. augusta roku 1904. celé Kysucké Nové Mesto — vynímajúc pár chalúp — na prach zhorelo! Hrozne vyzeralo toto zpusťosené, nové Pompeji s jeho rumami bez obyvateľov. K zúfaniu bolo polozenie vyhorencov bez príbytkov zostalých, ktorých sme cez viac dní z milodarov museli chovať a šatíf.

V najsmutnejšom ale položení je zhorený a zrútený 700-ročný farský kostol, v ktorom starodávne zriedkavé a drahocenné zariadenie na popol zhorelo...

Nešťastlivé mesto s Božou pomocou pomaly sa začína stavať. Vyhnani obyvatelia nazpät sa navracajú, vyhľadajú si staré ohnište a s veľkým namáhaním a usilovnosťou začínajú stavať «nové mesto»... Len chrám Boží leží zrúcaný a pustý... zborenín bývalého príbytku Spasiteľa sa ešte nikto nedotknul...

Patrón je hotový steny kostola vystaviť, ale vymenenie rukovej a zápražnej práce veriaci musia sami zabezpečiť.

Toto, jako aj vnútorné zariadenie kostola bude stáť asi 40.000 korún.

Veriaci moji ani za 10 rokov nepovstanú na nohy a preto túto novú farchu nenie sú vstave zniesť. Od filiálok nemôžem moc očakávať, lebo aj v tých oheň pustošil a pre zlú úrodu sú sami na podporu iných odkázaní.

Jedine na milosrdenstvo Božie a na obetivosť našich bratov a sestier sme odkázaní!

Dúfame v Boha, že nás neopustí, dúfame v našich blízných, že nám budú na pomoci pri stavaní príbytku nášho Spasiteľa.

Moc nepýtame. Aj ten najmenší milodar s najväčšou vďačnosťou prijmete a verejne kvitujeme.

Nezapovrhujte našu poníženú prosbu. Boh milostivý vám odplatí, však to s ním samím budete činiť.

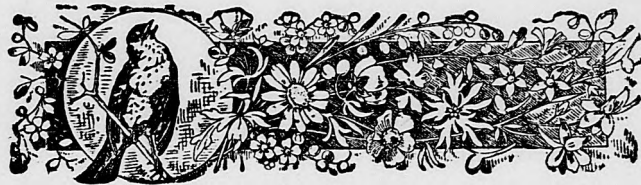
Za dobrodincov každý rok dňa 16. augusta — ktorý

deň so sľubu, jakožto pamätný deň požiaru vždy zasvätime — omša sv. bude slúžená v tom chráme, ku ktorého vystaveniu so svojimi milodarmi aj oni prispeli.

Milodary prosím na «R. kat. farský Úrad Kysucké Nové mesto, stol. trenčianska» posielat.

Kysucké Nové Mesto, 1. nov. 1904.

Koloman Szmid, dekan farár.

DOPISY.

Z Oravy.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vel actený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý, týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštane» uverejniť.

Toho roku celý kresťanský svet oslavoval bez hriechu počatie Marie. Mnohé mestá použily dobrú príležitosť a usporiadaly skvelé slávnosti ku cti Kráľovnej nebies. — Pekný výraz detinskej lásky preukázal i náš chudobný námestovský okres. Jeden z duchovných navrhol, aby sa v tomto milostivom lete ctiteľom marianským pripravilo niekoľko radostných dní. Návrh dostal podporovateľov a myšlienka stala sa skutkom. Lokca, Veselé, Zakamené a Námestovo dlho budú pamätať, kedy držala Matka božská jubilárny rok. Na spomenutých miestach z horlivosti a obetivosti patričných duchovných vydržovali pol-druhadňové krásne pobožnosti asi na ten spôsob: v nedeľu po poludní okolo 3-iej hodiny odspieval ľud «Duchu svätý príď z neba». Po zakončení piesne nasledovala kázeň, za kázňou litánie loretánske a skončil sa deň s druhou kázňou. Počas celej pobožnosti chrámy všade jasaly sa od svetla. Večer obce žiarily v blesku; ešte i ten najchudobnejší oblok ozdobovali horiace sviece.

Druhý deň ľud dobrovoľne zasvätil; už pri raňajších službách Božích v peknom počte bral účasť na svätých omšiach, po ktorých bedlive počúval kázeň, pod vyložením konanú svätú omšu a zas kázeň. Do samého obedu príkladne vytrval v chráme. O druhej hodine popoludní zas sme sa zišli v kostole pred vyloženou Sviatosťou Oltárnou a spievali sme litánie loretánske. Heed na to počuli sme záverečnú kázeň a pri bohatom osvetlení kostola piesňou svätého Ambróza «Teba Boha chválime» poďakovali sme sa Bohu za prostriedky milosti, ktoré nám v tento deň — Matke Božej zasvätený rok — sprostredkovaním našich horlivých duchovných poskytnut ráčil. Okoliti duchovní bez výnimky brali účasť na tých slávnostach. So sebou doviadli svojich veriacich. Neboli to slávnosti jednotlivých obcí, ale celého vidieku. Len tej všeobecnej oduševnosti možno pripísať, že sa tie pobožnosti tak skvele podartly. Všetky kázne pojednávaly o Panne Marii. Vždy iný a iný duchovný vychádzal na ka-

zateľnicu oslavovať Matku Božiu, čo robilo na nás veľký dojem. Každý kazateľ povedal o tej, bez hriechu počatej Panne to, čo najkrajšie vedel a predniesol to jako najkrajšie bol vstave. My sme si ich slová hlboko do srdca vštípili. A im nech milostivý Pán Boh odplatí, že neváhali priniesť obeť, že nešetřili práce, keď sa jednalo o slávu preblahoslavenej Panny Marie, o duševný pokrm sebe zverených oviec.

Naša suseda, žena s dlhými vlasmi a krátkučkým rozumom, keď počula o tých slávnostach marianských, rozniesla po dedine, že sa budú v Námestove missie vydržiavať. Mojim domácim viac nebolo treba! Jako by sa boli zriekli, jednohlasne začali na mňa, že som korheľ, že musím ísť na missie sľubovať. Môžete si mysleť, jako som sa cítil. Cez tri noci od veľkej starost ani oka som nezaprel. Vo dne staval som sa, že som chorý na somársky kašeľ. A myslíte, že som im prešiel cez rozum? Majú tie viac pod čepcom triezve, než ja pri svetle šiesteho dečka. Náhle zasvitnul deň slávnosti, už mi priviazali dva jačmenníky na chrbát a k tomu dali mi i pútnickú palicu do ruky a odprevadili ma ďaleko za dedinu s tým, aby som sa im nazpät nevrátil. Keď som uzrel križik námestovskej veže, začal ma akýsi neodolateľný strach prechádzať a vtedy som si z hlboka vzdychol: «poručena Bohu!» Prez kostol — aby som nerobil šramot — šiel som na palcoch až pod chôr do tej najtmavšej spovednice. Urobil som to preto, mysliac si, reku jak bude kázeň o korheľoch, aby palcom neukazovali na mňa, vidíte to hen tam tomu kázu, čo tie veľké chleby na chrbte nosí. A potom ešte i preto, že jak budú kázať korheľom ruku hore zdvihnuť, aby ma nevideli, že ja moju dolu držím. Ale moje obavy byly daromné: o pijanstve nebolo ani reči, všetei prítomní len Matku Božiu zvelebovali a ja spolu s nimi. V tej tmavej spovednici pozdvihol som môj hriešny úmysel k tomu, ktorý bez sviečky videl, že tam jeden oplánkorheľ klačí a takto som sa modlil:

«Dobrotivý Bože! ktorý si nám takých výtečných kazateľov do kostola udeliť ráčil, daj nám takých oduševnených vodcov aj do spoločenského života, aby sme do stoličného výboru nevolili samých liberálov a úradníkov za členov, jako sme to teraz urobili na haňbu sveta. Daj nám horlivých a spravodlivých vodcov, ktorí — keď nám ukazujú bránu neba — nech sa neboja, nech sa nehaňbia, nech si za povinnosť držia ukázať nám i zaviesť nás ku urne, kde sa hlasuje na ľudových — po katolícky zmýšľajúcich — výborníkov, kde sa hlasuje na opravdových a stálych ľudových vyslancov, lebo my sami od seba k tej urne nepotrafíme. My bryndzu — Pane odpusť — radi jeme, pálenka nás ľahá jako pätkilový magnes a keď sa nám k tomu ešte páni usmievajú hneď zakričime: «Ľjen, kto nám hojne dáva a dolu s tým, kto sa nám odporúča, že chce neohrozene zastávať pravdu svojho ľudu. Ešte raz opakujem: vyslyš Pane moje pokorné vzdychy. Amen».

Tak znela dobrosrdečná prosba ukrytého lumpáka. Publikána Pán Boh vyslyšal, to viete zo svätého písma,

ale či však aj moja prosba až do neba došla, to vidíte až pri budúcich dedinských, stoličných a vyslanec-kých voľbách.

Prinútený pútnik

Š. K. Kopiccky.

Kysucké Nové Mesto.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom «Kresfane».

Na vystavenie zhoreného kysucko novomestského kostola som nasledujúce milodary dostal: P. Marcell Doránszky, guardián z Pruského 3 koruny; S. Schurmar zo Šopronu 10 korún; L. Wagner Czeldömölk 5 korún; J. Batora, lazarista, Piliščaba 8 korún; P. Šeffranko Helivágós 6 korún 6 hal.; A. Bolebruch Gbely 20 korún; J. Diera Horné Srnie 5 korún; St. Gorelovitš Šoporňa 20 korún; P. J. Tomášek Červienka (na omše) 205 kor.; J. Szecsánszky 30 kor.; J. Sediba rektor Bolešov, L. Tomanócy Rybany, V. Baross Strečno, Pavel Savrnoch z Pittsburgu (rodóm z Teplej) po 10 korún.

Všetkým týmto našim dobrodincom, ktorí nám so svojimi milodarmi pomáhajú stavať zhorený a docela zrútený chrám Boží, nech im sám milostivý Boh odplatí.

Koloman Szmda, dekan-farár.

Milodary na oltár Panny Marie na pútnickom mieste v Malej-Véske.

S potešeným tu poznamenávame, že v mene záračnej Matky Božej prednesená prosba naša, neodznela na darmo. Žiadajú sebe ctiteľia Panny Marie a pútnici tohoto milostivého miesta slušne ozdobiť príbitok nebeskej kráľovnej svojej, ktorá im na mieste tomto milosti svoje rozdáva. Nie to dôstojne pre Matku Božiu, aby svätý jej obraz, tento milostivý nástroj jej materského srdca bol zavesený len na stene; a preto úfame, že pre tento obraz, onedlho bude vystavený krásny oltár, ktorý jej má vystaviť láska jej dietok. Mená dobrodinco, ktorí už na oltár tento almužnú obetovali sú nasledujúce:

Z Košic: Anton a Ján Straka, žiaci po 1 korune; Anna Hajdúk 4 koruny; Anna Adam 1 korunu; z Kostolan: Anna Redai 2 koruny; Ondrej Kapuza z Kavečan 2 kor.; z Malej-Vésky: Anna Pavlik 2 kor., Juraj Kandzer 2 kor., Jakub Matej 2 kor., Alžbeta Fujda 1 kor., Ján Semko 2 kor.; zo Sokoľa: M. Kišiday, vdova 2 kor., Ján Čorba 4 kor.; zo Seňakovec: Juraj Boldizar 1 korunu, Alžbeta Seman 1 kor.; z Lemešan: Ondrej Kmeť 4 kor.; z Habzan: Juraj Bozogaň 4 kor.; z Brecejovec: Alžbeta Bozersky 2 kor., Anna Šecz 1 kor., Barbara Jatsko 20 hal., Ondrej Tabačko 1 kor., Ján Tabačko 20 hal., Ján Lengeň 1 kor.; z Janovika: Ján Jurik 1 korunu; z Ameriky: Anna Hlubeň 10 kor.; zo Sokoľa: Martin Ondrejčín 2 kor., Juraj Klesa 2 kor.; z Ploskeho: Štefan Križovič 2 kor., Ján Boháč, sbierka 3 kor.; z Kostolan: Ján Sipský 3 kor.; zo Sokoľa: Ondrej Garban 10 kov., Juraj Trojčák 2 kor.; z Kostolan: Juraj Kovalčík 2 kor.,

Ján Šošak 4 kor., Ondrej Sipský 2 kor., Ján Sosak 2 K, Ján Orosz 2 kor., Juraj Knap 80 hal., Jozef Lukáč zo Sokoľa 1 kor.; z Tepličan: Pavel Polohar 2 koruny.

Nech Matka Božia bude týmto dobrodincom hojnou odplatom, S.

Krajinský púť do svätej zeme 1905.

Duchovný vodca: Velk. p. Jozef Škarda, prépošť v Šaštíne.

Výťah z Programmu:

Čas odchodu: Púť pohne sa okolo dňa 4-ho marca roku 1905. (O presnom čase odchodu účasť na púti vezmúci budú zavčas upovedomení.) — **Obsah cestovania:** Cesta potrvá 40—43 dní Príchod zpiatky pred Kvetnou nedeľou. — **Smer cesty:** Budapešť—Belehrad—Sofia—Carihrad—Smyrna—Rhodus—Beiruth—Damask—Baalbek—Beirut—Haifa—vrch Karmel—Nazarét—Tiber—jazero Genezaret—vrch Tábor—Nazarét—Djenin—Samária—Nabluš—(Sichem)—Bethel—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján—Jaffa—Portsaid—užina Suez—Ismailia—Kairo—Alexandria—Messina—Neapol—Rím—Ancona—Fiume (Rieka)—Budapest. — **Ceny zúčastnenia:** Pre skupinu A: I. trieda železnica, I. trieda na lodi 1580 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu B: II. trieda železnica, I. trieda na lodi 1445 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu C: II. trieda železnica, II. trieda na lodi 1255 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu D: III. trieda železnica, II. trieda na lodi 1185 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu E: III. tr. železnica, III. trieda na lodi 650 korún (tretotriedne zaopatrenie). — **Podmienky zúčastnenia. Prihlásenie.** Na tejto púti — vzhľadom presného ustálenia miest na lodi — najviac 185 osôb môže brať účasť, a síce: zo skupiny A—B spolu 60, zo skupiny C—D spolu 25 a konečne zo skupiny E najviac 100 účastníkov sa môže prihlásiť. Prihlásiť sa možno u duchovného vodcu púte veľkomožného a veleb. pána Jozefa Škardu, prépošta v Sasváre (Nyitra megye) s vystavenou prihlasujúcou sa listinou do 25. januára roku 1905. — **Cestovný list.** Každý účastník púte má potrebu na cestovný list (pass), ktorý na hlavnom kapitáňskom úrade alebo po okresoch u hlavného slúžnovského úradu si má zadovážiť. — Blížšie vysvetlenie podá podrobný program, o ktorý sa treba hlásiť tiež u veľk. pána Jozefa Škardu, prépošta v Sasváre.

Milodary poslali na kostol Lutišský:

Osv. pani Kristina Merkel, generálka z Viedne 40 korún; Gabriel Czeisel, prälat-kanonik z Nitri 20 korún; gróf Viliam Batthyányi, kanonik z Nitri 15 korún; Jozef Bielik z Petrovic 4 koruny; Dominik Reiskup z Vruttok 3 koruny; Michal Mlinek z Oravi 2 koruny; Andrej Jankovič z Angern 1 korunu; Matej Krajčík z Manchester (Engliecko) 3 koruny; Andrej Belaček z Kísuc N.-Mesta 2 koruny; Agneša Nevrla z Prešporka 10 korún; Martin Frisz z Kubach (Spiš) 1 korunu; Ján Novák z Perneku 2 koruny; Farský úrad II. okresu z Budapešti 5 korún; Ústav Marianský na Šorokšári pri Budapešti 20 korún; Andrej Červienka zo Zákopčia 2 kor., N. N. 10 korún.

Začo všetkým tuto spomenutým úprimne ďakuje a Pán Boh zaplať a požehnaj v mene chudobných farníkov privoláva Ján Greben, farár lutišský.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny
na pol roka 2 koruny
na štvrt' roka 1 koruna

«Krest'an» kiadóhivatala
Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

Spolkové zprávy.

Dňa 8. decembra prednáša sa «Pasáčka Lurdská» v Katol. Tanonczothone. Vstupného niet. Za programm platia hostia 40 hal. Začiatok o 7. hod. večer presne.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť túto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielať peniaze na vydavateľstvo «Krest'ana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Posol Svätého Antona. Mesačný časopis, vychodiaci na 16 stranách s utešeným obsahom a krásnymi obrázky. Redigujú: Edvard Sándorfí, katechet a Andrej Červjenka učiteľ. Predplatné na celý rok 2 koruny. Číslna na ukážku dostanete zdarma, keď na karte to žiadať budete. Adressujte takto: «Posol Svätého Antona» Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Nábožne výlevy. Práve teraz vyšlo XI. vydanie. Kniha táto je pre každého katolíckeho kresťana s katolíckym spevníkom k potrebeniu v kostole i doma. Veľkosť 1288 strán. Spisal Andrej Radlinský. Nákladom Spolku Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Cena neviaz. vyt. 4 kor. 20 hal., viaz. vyt. v koži s mramorezom 5 kor. 60 hal., v koži so zlatorezom 6 korún a chagr. so zlatorezom a spínkov 7 korún, kosteným krížikom a v skvôstnej väzbe 11 korún.

Katolícka Budapešť. Práve teraz vyšla z tlače jedna maďarská knižka pod názvom: «Katholikus Budapest». V tejto knižke najdte dopodrobna opísané všetko to, čo sa len katolíckeho v Budapešti nachádza. Kolko je tu kostolov, kolko kláštorov, kde a kedy konajú sa bohoslužby a v akom jazyku, kde sú katolícke sirotince, útulne, nemocnice, ústavy pre chudobných, kde má sa obrátiť robotník alebo slúžobná: všetko toto a mnoho iného poučného najdte v nej, Kto je v Pešti neznámy, keď príjde sem, kde sa môže v tej alebo v onej záležitosti obrátiť. Preto by bolo potrebné, aby každý duchovný a každý kat. kruh mal túto knižku pri ruke, žeby mohli v páde potreby dobre poradiť takým, ktorým treba je do Pešte cestovať. Knižka táto má 143 strán a obsahuje veľmi mnoho obrázkov o kostoloch, školách peštianskych atď. Cena jedného výtisku je 1 koruna. Hláste sa, čo znáte maďarsky o túto knižku takto: «Regnum Marianum». Budapest, VII., Damjanich-utca 50.

Jako sa spovedá rozumná mládež? Duševné zrkadlo. Vydáva Redakcia «Posla božsk. Srdca Ježišovho». Cena 10 hal. Pre knižku takto píšete: Redakcia «Posol božsk. Srdca Ježišovho» Trnava (Nagyszombat).

Ztratené peniaze. Rozprávka. Napísal August Horislav Škultéty. Cena 10 halierov. Dostať u Jozefa Gašparik v Turč. Sv. Martine.

U redakcii: «Posol Svätého Antona», Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28 dostať tieto knižočky:

1. «*K čomu vedie opilstvo?*» Poslovenčil Andrej Hladký. Cena 12 halierov.

2. «*Chlieb Svätého Antona.*» Zfotografoval Zaosek. Cena 12 halierov.

3. «*Trnavský bál*», veselá rozprávka, a «*Dva Listy*». Napísal Zaosek. Cena 12 halierov.

4. «*Historia Drotára*». Nakreslil Zaosek. Cena 12 hal.

5. «*Slovo ku kresťanským robotníkom*». Napísal Edvard Sándorfi. Cena 16 halierov.

Veselé knižnica. Vydáva Augustin Paulovič. Humoristické prednášky. Sošit XXIV. v Trnave. Tlačou a nákladom A. Horovitz. 1904.

Májové kvety, čili nábožné rozjímanie o blahoslavenej Panne Marii. Spracoval Fr. Sasinek. Vydal Fr. Richard Oswald. Cena 80 hal. Dostať: Fr. Richard Oswald, správca fary, Tepla (Lenge) o. p. Bélabánya.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XVI. číslo 11. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Včelár, nauka o včelárení pre ľud a ľudové hospodárske i opakovacie školy. Sostavil Ernest Lovecký, učiteľ a včelár. Vydal spolok sv. Vojtecha v Trnave (čo podielovú knihu na spolkový rok 1902—3). Cena výt. 60 hal. Knižočka formátu malej 8-o na 138 stránkach s obrázkami obsahuje nauku včelárenia, podanú slohom ľudovým, s láskou k veci, priehľadne a prakticky. Za touto knižočkou bude nasledovať ešte druhá o včelárení; ačkoľvek i táto sama o sebe už je uzavreným celkom. Druhý sväzok bude obsahovať zovrubnejší výklad o takzvanom modernó-sedliackom včelárení. V našej dobe, kde západné národy všemožné nauky hospodárske veľmi horlivo pestujú, my Slováci ale sme v nich hodne zaostali, odporúčame čo najvreljšie túto dobrú knižočku priateľom ľudu do pozornosti.

Sv. Izidor čo príklad sedliakov, dľa Jána Petra Toussaint, podáva dr. Jozef N. Janda, farár Černianský a professor. K dostaniu v tlačiarňi u Juliusa Zhorella vo Veľkých Topolčanoch.

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 halierov.

Dejiny milostivého miesta P. M. v Malej Veske. Dostať: Edvard Bulický, knihár v Košiciach (Kassa) za 20 halierov, s poštou za 29 hal. Pri objednaní viac výstiskov lacnejšie. Odporúčame.

«**Posol božsk. Srdca Ježišovho**» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 K. 60 halierov.

Dejiny milostného miesta Blahoslavenej Panny Márie veľko-topolčanskej. Spísal Jozef Haverla, obetujúci kňaz. S odobrením ostrihomskej hlavnocirkevnej vrchnosti Z maďarského preložil Jozef Buchta, nitra-bojnanský kaplán. K dostaniu je v knihtlačiarňi Juliusa Zhorella vo Veľkých Topolčanoch.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 50 kilogramov.
Pšenica: tiská K 10'00-10'45, peštianska K 10'00-10'30, belehradská K. 10'00—10'25, banátska (77 kilogramová) K. 09'90—10'30. — *Raž*: K. 7'40—7'50. — *Jačmeň* na krm K. 7'40—7'60. — *Ovos*: prvotriedny 7'10—7'35, druhotriedny 6'95—7'10. — *Kukurica*: K. 7'65—7'85. — *Repica*: K. 11'25—11'60. — *Prosó*: K. —'—'—'

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	16'20	15'80	15'20	14'80	14'40	14'—	13'50
			č. 7	7½	8		
			K. 13'—	12'—	7'20		

Otruby: K. 6'00, hrubé K. 6'20.

Strova: Veľký biely *bôb*: K. 12'50—13'00, tmavý K. 9'00—8'50, drobný K. 13'00—13'50, tarkavý K. —'—'.
Hrach: K. 13'—14'00. — *Šošovica* veľká čistá K. 14'00—15'00. — *Konopné semä*: K. 13'50—14'00. — *Lanové semä*: prima K. 9'00—9'50. — *Rasca*: K. 28'00—29'00. — *Mak*: sivý K. 27'50—28'00, modrý K. 27'00—28'00. — *Ladník*: K. 7'00 do 7'50. Všetko 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* rafinovaný K. 81'50—82'00, kockový K. 83'00—83'50, kandis biely K. 82'00, zltý K. 80'50 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Telegram! Sukne lodenové, polovlnené, rôznych a stálych barev, 1 kus po 65—70 kr., sukne „Mandžuria“ (novinka!) po 1 zl. 20. 1 zl. 25 kr. vyrábá a dobirkou zasiá: **Adolf Jelínek** v Lisku, p. p. Jimramov, Morava. Nehodíci se zboží buď vmením, aneb vezmu zpět a peníze vrátím; nespokojenost vyloučena! — Do 5 Kg. balika se vejde 7 sukni! **Vzorky zdarma franco!**

BRADY^{ho} M^{ariacellské} žalúdkové kvapky

sú všeobecne odporúčané pre ich otužujúci a posilňujúci účinkovanie na tráviacu ústrojnú. pri nechutí jedlu, tráviacich zmatkoch a iných žalúdkových neduhoch.

V apatekach vylúčne

Brády-ho žalúdkové kvapky žiadajme

Josef Török apatekar v Budapešti.

Len 4 zl:

Na 8-dňovú próbu

zašlem každému elektrické s pozlátenými deklami remontuar-hodinky na dobierku alebo za vopred poslané 4 zl. a zaväzujem sa behom 8 dní hodinky nazpät prijať a ich cenu prinavrátiť, keďže by hodinky nezodpovedali. Elektrické zlatodeklivé remontuar-hodinky opatrené sú tromi pružnými deklami a zlatu podobnou, lesk nemeniacou sčránkou, ktorá je cestou elektriky so 14 karátovým zlatom obtiahnutá, tak že ich od drahých zlatých hodínok nemožno rozoznať a potrvajú za roky. Tieto hodinky opatrené sú jemným pozláteným zostavením a za dobré chodenie ich prijme sa triročná písomná záruka. Ku každým hodinkám dáva sa jedno kožené vrecúško.

Jediný rozposielateľ na dobierku je len **LEO LATEINER**, sklad fabričných hodínok, Viedeň, I. Wollzeile 17—29.

Vianočné dary 1904.

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchu zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som spínomocnený, spínomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 60 krajiarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydličky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčce.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus ľajnové cukrové sítko,

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr.

Tieto 42 kusí predtýmto 40 zl. koštovali a včel len 6 zl. 60 kr v najľavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentirované striebra je jedna s vonku a s nutra biela kova, ktorá striebornú farbu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento

není kamstvo

zavazujem sa bár komu, komu sa náradie nepačí peniaze spatky dať. Nech nikto nezamešká túto pohodnú príležitosť použiť žeby si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je,

d'alej do každej lepšej domácnosti príliž je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentirovaného striebra závod

Viedeň, II., Rembrandstrasse 19B Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v poslaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotna kova).

Výťah s tisíce uznávacích listov:

S prvšou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bánffy jeho excel.

S prvšou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu zásielku. A. Aloča, Ján Majorossy, kanonik.

Zasielku s jedacím servicom som obdržal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobierku s amerického patentirovaného striebra pošlú.

Rozovíč, Kr.-Sörenska st

S. Keresztes hlavný slúžny.

Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvrlejšie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo ešadnm Vás. rácte i mne dvoje takýchto nábytkor, po 6 zl. 50 kr. poslať.

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg.

Ziadajte si cenník.

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté illu-trovaný ceník, ktorý viac než 1000 obrazov obsahuje rozličných hodin, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov

HANNS KONRÁD

I. hodinová fabrika a exportní obchod

BRÜX No. 856. (Česko.)

500 zlatých

vyplatím tomu, komu by po upotrebovaní Bartillovej ústnej vody, jedna fľaška 35 kr. prinavrátilo sa bolenie zubov alebo zápach. Z úst. (Za balenie platí sa 10 kr. osobyte). **E. Bartilla-Winkler, Viedeň (Wien) 19/1, Sommergasse č 1.** Ziadajte si v lekárni Bartillovu vodu na zuby. Kto by nám oznámil nejakih napodoobovateľov ten bude štedre obdarený. Na miesta, kde by táto voda nebola k dostaniu, pošlem 6 fliaš za 2 zl. 60 frankov. Jednu fľašu nepošlem.

Proti lámke a reume

najzavrdhvejšej, taktiež proti zastaralým chorobám, pichaniu, trhanin, lánanin, bolenin kosti, bolenin chrčta, atd., ako tiež i pri takých chorých, ktorí 10—15 rokov trpeli a rozličné liehy, ba tiež aj liečivé kúpele uživali bez všetkeho účinku, takzvaný

natierací liek ZOLTÁN-ov

už po niekoľko opätom natrení nielen ulavenie, ale aj vyliečenie spôsobuje, ako to lekárske osvedčenia, taktiež tisíce a tisíce, komukolvek sa nahľadnutu slúžiace, listy dosvedčujú

Cena tohto zázračne účinkujúceho lieku je 2 koruny.

Jediný zhotovovateľ

BÉLA ZOLTÁN lekárnik,

dvorný dodavateľ Jeho cis. a král. jasnosti arciknežata Jozefa

Budapest, (V/15.) Szabadság-tér (na rohu ulice Seta-tér)

Poštou rozposiela sa dva razy denne.

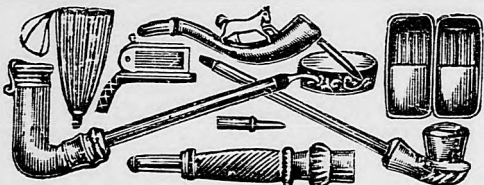
Jedna fabrika na štoffy

pre nemožnosť platenia poverila «Országos Posztókviteli Áruház» Budapest, Rottenbiller-utca číslo 3., s tým, aby svoju veľkú zásobu štoffov nize vopred ustálenej ceny odpredala, preto výšspomenutá firma ustálila, že pošle na vidiek dobierkou za 5 zlatých na jedny úplné mužské šaty, 3 metre, najjemnejšieho čierneho, tmavo-modrého, barnavého alebo šedého štoffu alebo práve v tých istých farbách kamgarnu. Môže sa tedy odporúčať, aby ste čím skôr objednali z tých jemných látok, lebo hotovosť, ako to predvidaf, nebude dlho trvať.

DOLICIN jehož najchýrenejší lekári a professori s výtečným účinkom upotrebuju pri suchej nemoci (tuberkulosi), kašľaní, zachrípnú í, prsný a pľúcnych nemocíach, katáre, astme, ťažkom dýchaní, suchom kašľaní a gágorovných nemocíach horúčku a potenie zastaví. Pri de.skom somarskom kašľí **Dolicin** nevídané účinky preukáže. Cena 1 kor. 40 hal. a 2 kor.

Dostať u **KORNELA DEMETER, lekárnik,**
v Szászvaros-e, Iskola-tér 53. sz.

Radost' fajčiarov!

Všetkých 10 kusov tu udaných fajčiarskych predmetov zašlem len za 2 zl. 30 krajciarov:

1 kus z umeleckého tajtiku a v najkrajšej podobe zhotovenú fajku, na ktorej je vrechnák z čínskeho s riebna: 1 kus k nej prisluchajúci pekný zdravotný pipasár: 1 kus z pravého tajtiku špičku na cigarety, s bernštajnovým cuclikom: 1 kus trváci, fajný mechúr na dohán: 1 kus fajnej schránky na cigary: 1 kus krátkej domácej fajky: 1 kus k nej súci dobrej vône zdravotný pipasár: 1 kus nás roj vačkového ohňa, fajnej jakovosti: 1 kus popolnice s peknými podobami: 1 kus vačkový nôž s 2 rezivami ocelovými, k nemu prisluchajúcimi.

Všetkých 10 kusov len za 2 zl. 30 kr.

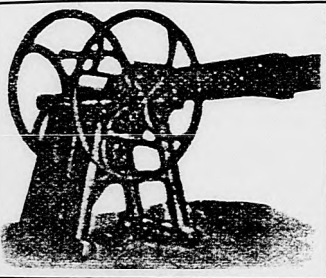
Objednať možno za vopred poslané peniaze alebo na dobierku

J. H. RABINOVIC, Vieden, VII., Lindengasse č. 2/14.

trieda fajčiarskych predmetov.

Páni hospodári! Netreba vám via-
cej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mlátačky s oceľovými guľčikovými ložiskami**, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dľa najnovších modellov. **Zlepšené rajtáre**. **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery**. **Štrúhadlá** na burgyňu. **Šrotovníky** na zrno. **Stroje na siatie**. **Pluhy**, **brány**. **Stroje na rezanie kapusty**. **Mač-**

kadlá na syr, borievky a na hlynu. **Zežné mangle** na prádlo, **decimálne váhy** a stroje na **lámanie stromovej kôry**.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

MICHAL TRESKON, fabrikant hospodárskych strojov

v Bytči (Nagy-Bittse).

Kúpim každej jakosti

gazdoské maslo za hotové peniaze, tiež
aj do konca roku
L. SCHUBERT, Vieden, IV/1. Freihaus.

Opravená elektrická
vačková lampa.

Po pritlačení jedným prstom v-
dáva jasné elektrické lúče. Úplne
nebezpečná! Sila svetla je 2 1/2
voltov. Sila svetla je úplne
neodvislá od vetra a od počasia,
snahu alebo dažďa. Cena jednej
úplne opatrenej vačkovej
elektrickej lampy je 3 kor-
uny, so zväčšujúcou čočkou
4 kor. Náhradná batteria 1 kor.

POZOR: Ne-kupujte bez-
cenné napodobneniny, my dobre
stojíme, zakiaľ by náhradná
batteria musela byť potrebná,
za tri mesiace svetlo vydávajúce.
Jediné hotové zariadenie. Roz-
posiela sa na dobierku cestou
F. Schwartz, elektrický-ruko-
delný dom. Vieden, IX/4. Sechs-
schimmelgasse 23/G. prizemie.

Na 90-dňovú próbu

zašlem každému
nové, **Mayer-
sústavy An-
ker-Nickel-
Roskopf-Pa-
tent-Remon-
toir** hodinky,
s peknou reťaz-
kou a schránkou
za

2 zl.

poštovou dobier-
kou.

Najpríhodnejšie
hodinky do práce
pre jedného kaž-
dého. **S troj-
ročnou pi-
somnou zá-
rukou.** V páde

nezodpovedania, peniaze sa naz-
pät vrátia. **Objednať možno**
len v hlavnom sklade spoje-
nej dielne na hodinky Roskopf

Leopold Mayer,

cis. a kráľ. spolahlivý a statočný
zaopatrovateľ

**Vieden, XIV., Maria-
hilferstrasse 187/P.**

Chráňme sa od padateľov.

Treba žiadať

vo vlastnom záujme

Pôvodnú Kathreiner

Kneipp sladovú kávu

len v bálíkoch ochranným znakom farára
Kneipp a menom Kathreiner opatre-
ných, chraňme sa nadevšetko jakékol'-
vek bezcenné napodobnenia odobierať.